

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Ερευνητική Εργασία: Ναζισμός και νεοναζιστικά κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη»

Συγγραφή: ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΜΗΤΕΛΟΥΔΗΣ

Εφαρμογή: ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ερευνητική εργασία: Ναζισμός και νεοναζιστικά κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη.

Εφαρμογή σεναρίου

Παπαγεωργίου Γιάννης

Δημιουργία σεναρίου

Πανταζής Μητελούδης

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

3ο Γενικό Λύκειο Ρόδου

Χρονολογία

Από 18-11-2014 έως 22-12-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

Ιστορία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Φιλοσοφία

Κοινωνιολογία

Χρονική διάρκεια

9 ώρες

Χώρος

Σημειώνονται οι χώροι που αξιοποιήθηκαν για την εφαρμογή του σεναρίου ως εξής:

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα προβολών.

II. Εικονικός χώρος: facebook, wiki.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Πρόκειται για υλοποίηση project διάρκειας ενός τετραμήνου. Απαραίτητη είναι η εξοικείωση/επιμόρφωση του εκπαιδευτικού στην εφαρμογή τέτοιων σχεδίων εργασίας. Είναι επίσης απαραίτητη η εξοικείωση του εκπαιδευτικού αλλά και των μαθητών με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας. Είναι απαραίτητη η δυνατότητα ηλεκτρονικής επικοινωνίας καθηγητή – μαθητών εκτός σχολείου μέσω κάποιου ψηφιακού περιβάλλοντος, όπως το Facebook.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη

Το σενάριο στηρίζεται

Παντελής Μητελούδης, Ερευνητική Εργασία: Ναζισμός και νεοναζιστικά κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη, Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Λυκείου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

--

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πρόκειται για Ερευνητική Εργασία (Project) στη Β΄ Λυκείου διάρκειας ενός τετραμήνου. Το θέμα προτάθηκε από τους μαθητές και θεώρησα ότι είναι μια καλή ιδέα και ευκαιρία να διερευνήσουν το φαινόμενο της εξάπλωσης των νεοναζιστικών κινημάτων στην Ευρώπη – και όχι μόνο – στη σημερινή ιστορική συγκυρία. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η συγκυρία αυτή και στη χώρα μας και το γεγονός της εισόδου του κόμματος της Χρυσής Αυγής στη Βουλή ίσως αποτέλεσαν βασικά κίνητρα των μαθητών, για να προτείνουν το θέμα αυτό. Ήταν φυσικό να υπάρξει ένας αρκετά έντονος προβληματισμός για τον χειρισμό του θέματος, τη στιγμή μάλιστα που οι μαθητές πρότειναν τη διερεύνηση του φαινομένου της Χρυσής Αυγής ως ένα υπο-θέμα. Τελικά, αποφάσισα να δεχτώ την επιθυμία των μαθητών.

Η ερευνητική εργασία ξεκινά από την ιστορική μελέτη του φαινομένου, τις φιλοσοφικές και ιδεολογικές βάσεις του φασισμού και του εθνικοσοσιαλισμού, την εμφάνιση και την άνοδο του ναζισμού στη Γερμανία του μεσοπολέμου ως τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τις κτηνωδίες του χιτλερικού στρατού, το Ολοκαύτωμα και την πτώση των Ναζί. Αναζητώνται τα αίτια και περιγράφονται οι συνέπειες της επικράτησης του ναζισμού. Πηγαίνοντας στη σύγχρονη εποχή, από τα μέσα της δεκαετίας του '70 μέχρι σήμερα, εξετάζεται η εμφάνιση, η δράση και η έξαρση των νεοναζιστικών κινημάτων στην Ευρώπη. Μελετώνται δημοσιογραφικά άρθρα, κοινωνιολογικές και άλλες μελέτες, ντοκιμαντέρ κ.ά. κυρίως για τα αίτια και τις μορφές της αναβίωσης του ναζισμού στην Ευρώπη.

Ιδιαίτερη ενότητα αποτελεί η διερεύνηση της μουσικής έκφρασης των ναζιστικών αλλά και των αντιναζιστικών κινημάτων στη σύγχρονη Rock και Heavy Metal σκηνή στην Ευρώπη και ίσως στις Η.Π.Α. Η έκφραση των κινημάτων αυτών μέσα από τη μουσική των νέων συνδέεται και με τη γενικότερη καλλιτεχνική έκφρασή τους στη ζωγραφική, τον κινηματογράφο κ.ά.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο αποτελεί Ερευνητική Εργασία και επομένως ακολουθείται η μέθοδος project. Αποτελεί καινοτομία, η οποία στην προτεινόμενη εκδοχή στηρίζεται σε τέσσερις παιδαγωγικές αρχές, που είναι οι εξής:

1. Η αρχή της Διερευνητικής Προσέγγισης της Μάθησης.
2. Η αρχή της Διεπιστημονικής Συνεργασίας των Καθηγητών.
3. Η αρχή της Διαφοροποίησης του Περιεχομένου, της Διαδικασίας και του Πλαισίου της Μάθησης.
4. Η αρχή της Ομαδικής Συνεργασίας των Μαθητών.

Οι παραπάνω παιδαγωγικές αρχές, όταν εφαρμόζονται συντονισμένα, αποδεδειγμένα αλλάζουν τους διδακτικούς ρόλους των εκπαιδευτικών, τους μαθησιακούς ρόλους των μαθητών, καθιερώνουν νέες εκπαιδευτικές πρακτικές διερεύνησης και συνεργασίας και, εν γένει, δημιουργούν μια εκπαιδευτική κουλτούρα που ενθαρρύνει ακόμη περισσότερο την πρωτοβουλία, την επιλογή, τον πειραματισμό και την ατομική και ομαδική ευθύνη.

Καθώς βασίζεται κυρίως στην ομαδοσυνεργατική προσέγγιση στη διδασκαλία, το θέμα, τα υποθέματα και οι στόχοι καθορίζονται από τους μαθητές σε συνεργασία με τον διδάσκοντα και η όλη διαδικασία βασίζεται και προάγει τη διερευνητική μάθηση. Ως εκ τούτου είναι εξαιρετικά πολύ σημαντικός ο καθορισμός της ερευνητικής μεθοδολογίας:

Μεθοδολογία:

- Ιστορική μελέτη του φαινομένου. Αναζήτηση ιστορικών πηγών.
- Διερεύνηση δημοσιογραφικών κειμένων και ηλεκτρονικών δημοσιογραφικών πηγών.
- Μελέτη προπαγανδιστικών ταινιών και άλλου προπαγανδιστικού υλικού (π.χ. αφίσες) του γερμανικού εθνικοσοσιαλιστικού κόμματος του Χίτλερ.

- Μελέτη ντοκιμαντέρ για την ιστορία του ναζισμού και για τα νεοναζιστικά κινήματα.
- Μελέτη επιστημονικών κειμένων για την αναβίωση και την έξαρση της ναζιστικής ιδεολογίας με την παράλληλη εμφάνιση νεοναζιστικών οργανώσεων και κινήματων στη σύγχρονη Ευρώπη.
- Μελέτη/αποκωδικοποίηση του λόγου και της μορφής κάποιων sites (ιστοσελίδων) σύγχρονων νεοναζιστικών οργανώσεων.
- Μελέτη/προσέγγιση της μουσικής α) που συνδέθηκε με τη χιτλερική προπαγάνδα της εποχής εκείνης, β) που εκφράζει τα σύγχρονα νεοναζιστικά και αντι-ναζιστικά κινήματα στη Rock και Heavy Metal σκηνή και την εμφάνιση και τον ρόλο αντίστοιχων σύγχρονων μουσικών κινήματων.

Υιοθετούνται στοιχεία του κινήματος των Πολυγραμματισμών, καθώς οι μαθητές ασκούνται στη λειτουργική αξιοποίηση ηλεκτρονικών μέσων πρακτικής γραμματισμού (επεξεργαστής κειμένου, Wiki) και μούνται σε γνωρίσματα της νέας κειμενικής πραγματικότητας. Κύριο χαρακτηριστικό του νέου επικοινωνιακού πλαισίου είναι η πολυτροπικότητα, δηλαδή η αξιοποίηση πολλών σημειωτικών τρόπων (γλώσσα, εικόνα, ήχος, video κλπ.), μεταξύ των οποίων κατανέμεται το νόημα.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- να προσεγγίσουν πολύπλευρα το φαινόμενο του ναζισμού σε όλες τις διαστάσεις του·
- να αναζητήσουν στα αίτια του φαινομένου εκείνες τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες που ιστορικά συνέβαλαν στην άνοδο και

επικράτηση του ναζισμού, αλλά και στην επικίνδυνη αναβίωση του φαινομένου στην τωρινή συγκυρία:

- να διερευνήσουν τον ρόλο και να αποκωδικοποιήσουν τους τρόπους της προπαγάνδας στη διάδοση της ναζιστικής ιδεολογίας και πρακτικής από την εποχή του Χίτλερ μέχρι τα σύγχρονα νεοναζιστικά κινήματα.
- να προσδιορίσουν τον ρόλο των ΜΜΕ μέσα από τα δημοσιογραφικά κείμενα και την ηλεκτρονική δημοσιογραφία.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Αναμένεται οι μαθητές:

- να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά του πολιτικού λόγου από αυτά του εξουσιαστικού και προπαγανδιστικού λόγου (βλ. και «Έκφραση-Έκθεση», Τεύχος Γ' σελ. 78-79, 220-225).
- να διακρίνουν τα διαφορετικά χαρακτηριστικά σε ιστορικά ή άλλα επιστημονικά κείμενα, σε δημοσιογραφικά κείμενα, σε αφίσες και άλλα πολυτροπικά κείμενα, σε ηλεκτρονικά κείμενα (προπαγανδιστικές ταινίες του εθνικοσοσιαλιστικού κόμματος, ντοκιμαντέρ κ.ά.).
- να διερευνήσουν τον ρόλο της μουσικής/τραγουδιού αλλά και της εικόνας, στατικής ή video, στην ιδεολογική έκφραση και επικοινωνιακή πρακτική των κινημάτων αυτών, αλλά και αντίστοιχα αντι-ναζιστικών κινημάτων, κυρίως της νεολαίας.
- να ασκηθούν στον τρόπο με τον οποίο συντάσσεται μια ερευνητική εργασία καθώς και στον τρόπο με τον οποίο γίνονται οι παραπομπές και παρατίθεται η βιβλιογραφία.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός-Κλασικός γραμματισμός

Οι μαθητές καλούνται να παραδώσουν ένα τελικό κείμενο σε ηλεκτρονική μορφή (Word) που θα είναι η σύνθεση όλων των επιμέρους κειμένων που θα έχουν

παραγάγει οι ομάδες αλλά και των ατομικών. Το κείμενο αυτό μπορεί φυσικά να εμπλουτιστεί από οποιαδήποτε στοιχεία επιλέξουν οι μαθητές (π.χ. υπερσυνδέσμους) ή επιπλέον υλικό με φωτογραφίες κ.ά.

Νέοι Γραμματισμοί

Εκτός από το τελικό κείμενο οι μαθητές παράγουν διάφορους τύπους κειμένων – υλικό – για την παρουσίαση της εργασίας τους, τόσο κατά τις συναντήσεις των ομάδων όσο και για την τελική παρουσίαση σε ευρύτερο κοινό.

Έτσι ασκούνται:

- στην αποκωδικοποίηση μηνυμάτων γραπτού και προφορικού λόγου από ψηφιακές/οπτικοακουστικές πηγές·
- στην αποκωδικοποίηση μηνυμάτων οπτικών – εικόνας – και ακουστικών – ήχου, μουσικής κ.ά – που προέρχονται επίσης από ψηφιακές πηγές στην παραγωγή νοήματος από την ανάλυση όλων των παραπάνω γλωσσικών και μη μηνυμάτων (πολυτροπικός γραμματισμός)·
- στην παραγωγή ψηφιακών πολυτροπικών κειμένων με την αξιοποίηση ανάλογων λογισμικών·
- στην ανάπτυξη δεξιοτήτων γρήγορης και αποτελεσματικής αναζήτησης της πληροφορίας στον παγκόσμιο ιστό αλλά και κριτικής αξιολόγησής της (πληροφοριακός γραμματισμός)·
- στο να ασκηθούν στην αξιοποίηση των νέων μέσων πρακτικής γραμματισμού, όπως τα web 2.0 περιβάλλοντα·
- στο να ασκηθούν στη συνεργατική παραγωγή λόγου εκμεταλλευόμενοι τις δυνατότητες του Επεξεργαστή Κειμένου και του περιβάλλοντος wiki και τη διευκόλυνση που παρέχει η ρευστότητα του ηλεκτρονικού κειμένου.

Κριτικός Γραμματισμός

Οι μαθητές ασκούνται να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά διαφορετικών ειδών κειμένων, αλλά και τα χαρακτηριστικά του λόγου που καθορίζονται από συγκεκριμένες κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες (βλ. Γνώσεις για τη Γλώσσα).

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στην ενότητα Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το θέμα προτάθηκε από τους μαθητές της Β΄ Λυκείου κατά τη φάση της ενημερωτικής διαδικασίας για τις Ερευνητικές Εργασίες (project).

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το «μάθημα» της Ερευνητικής Εργασίας αποτελεί μια από τις πιο πρόσφατες και εξαιρετικά σημαντικές καινοτομίες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Εδώ γίνεται μια πρόταση άμεσης σύνδεσης της Ερευνητικής Εργασίας με τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας κυρίως, αλλά και με άλλα γνωστικά αντικείμενα.

Οι Ερευνητικές Εργασίες θεσμοθετούνται από τον Σεπτέμβριο του 2011 ως διακριτή ενότητα του υποχρεωτικού προγράμματος του Νέου Λυκείου (ΥΠΔΜΘ 2011:13, ΦΕΚ 1213, τχ. Β/2011). Η εκπόνηση τέτοιων εργασιών είναι σύμφωνη με τις σύγχρονες αντιλήψεις για τη φύση και τον διδακτικό προσανατολισμό των Προγραμμάτων Σπουδών και με τις πρακτικές που ισχύουν δεκαετίες τώρα στα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών.

Ως επιλογή εκπαιδευτικής πρακτικής, οι Ερευνητικές Εργασίες εντάσσονται οργανικά στην όλη φιλοσοφία του Νέου Σχολείου (ΥΠΔΜΘ 2010: 10-11, 23-25, ΥΠΔΜΘ 2011: 13), η οποία αντιλαμβάνεται τους μαθητές ως μικρούς «διανοούμενους», «επιστήμονες» και «ερευνητές», που συνεργάζονται στενά σε πλαίσιο πρωτοβουλιών και επιλογών και προσεγγίζουν βιωματικά και με διαφορετικούς τρόπους τη νέα σχολική γνώση μέσα από διεπιστημονικής φύσης ερωτήματα, πειραματισμούς και διερευνήσεις. Πρόκειται, ασφαλώς, με τα δεδομένα του ελληνικού Λυκείου, για σημαντική εκπαιδευτική καινοτομία, η οποία βασίζεται

σε σύγχρονες και δοκιμασμένες παιδαγωγικές αρχές και αποσκοπεί στο να ενισχύσει τον εκπαιδευτικό ρόλο του Νέου Λυκείου.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η αναζήτηση πηγών στο διαδίκτυο και η χρήση λογισμικών επεξεργασίας κειμένου και παρουσίασης ως μέσων πρακτικής γραμματισμού.

Κείμενα

Η επιλογή των κειμένων είναι μια από τις βασικές παραμέτρους στη μεθοδολογία της έρευνας στο συγκεκριμένο θέμα. Μετά από αναζήτηση πηγών στο διαδίκτυο και αλλού (έντυπες πηγές), οι ομάδες επιλέγουν τα κείμενα που θα αξιοποιήσουν για την άντληση πληροφοριών.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Πρώτο δίωρο:

Τη Δευτέρα 18 Νοεμβρίου 2014 και κατά την πρώτη και τη δεύτερη ώρα ξεκινήσαμε στο σχολείο την εφαρμογή του σεναρίου μου «Ερευνητική Εργασία: Ναζισμός και νεοναζιστικά κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη». Την προηγούμενη Δευτέρα είχα σύντομα ενημερώσει το τμήμα για το σενάριο και τις εργασίες που θα «τρέξουν».

Το σενάριο εφαρμόστηκε την πρώτη ώρα στην αίθουσα του τμήματος. Δημιουργήθηκαν πέντε ομάδες με 24 άτομα, τα οποία στην πορεία της εφαρμογής έγιναν 23 λόγω μετεγγραφής μίας μαθήτριας σε άλλο σχολείο της πόλης. Η διαδικασία ομαδοποίησης ήταν συντομότερη του προβλεπόμενου, καθώς, κατόπιν συνεννόησης με τον δημιουργό του σεναρίου, η «Τράπεζα Θεμάτων» περιόριζε τον χρόνο που χρειαζόμουν για να εφαρμόσω το σενάριο. Κάθε μία από τις πέντε ομάδες επέλεξε ένα από τα πέντε θέματα, χωρίς να υπάρξει «σύγκρουση συμφερόντων». Θεώρησα σκόπιμο να αφαιρέσω την υποενοότητα που θα ανέλυε τη σχέση του ναζισμού με τον κομμουνισμό, διότι το θέμα είναι απαιτητικό για να αναλυθεί στον περιορισμένο διαθέσιμο χρόνο. Άλλωστε, δεν καταλαβαίνω ποια σχέση έχουν οι δύο

αυτές ιδεολογίες. Συχνά ακούγεται μια συμψηφιστική λογική των θυμάτων, γεγονός που αφυδατώνει τις ουσιαστικές διαφορές. Οι ομάδες ήταν οι ακόλουθες.

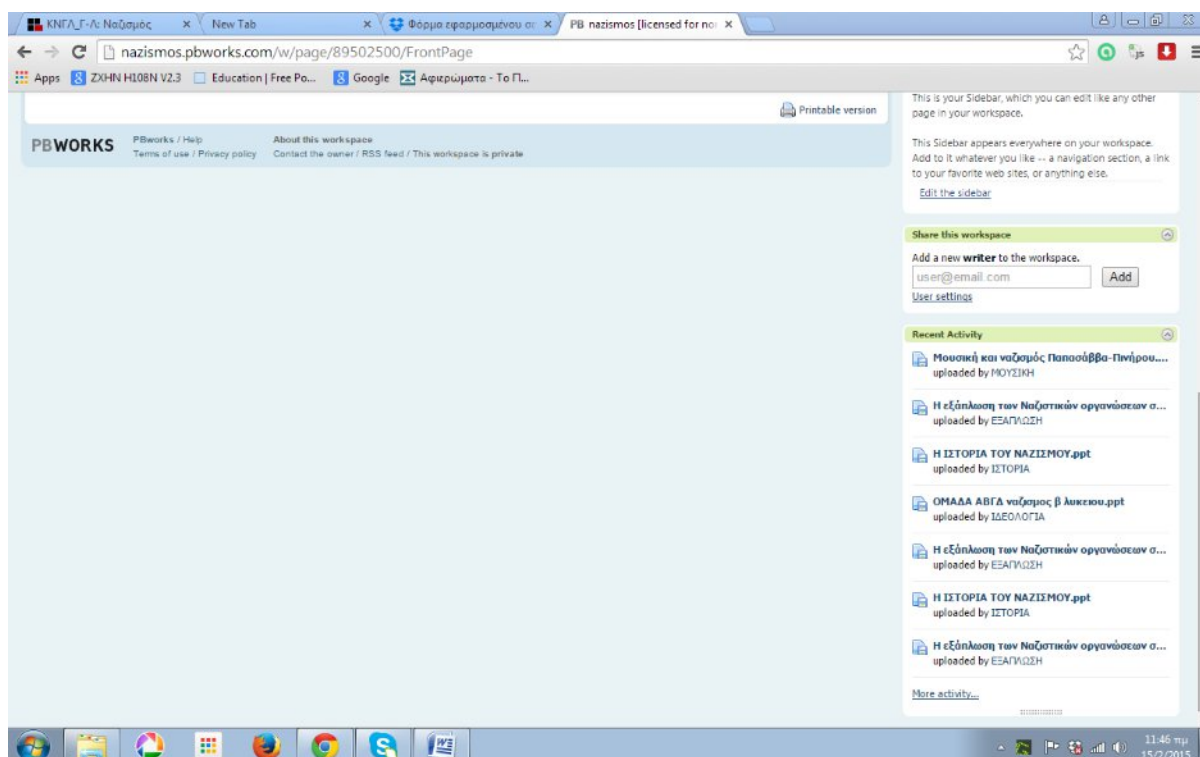
1. Ιστορία του Ναζισμού. Η εμφάνιση, η επικράτηση, η δράση και οι συνέπειες.
2. Η εξάπλωση της ναζιστικής ιδεολογίας και των Νεοναζιστικών Κινήματων στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.
3. Νεοναζιστικά Κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη – Η μορφή και η δράση τους σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Τα αίτια της έξαρσης των νεοναζιστικών κινήματων στη σύγχρονη Ευρώπη.
4. Η περίπτωση της Ελλάδας και η «Χρυσή Αυγή».
5. Η μουσική έκφραση των αντιναζιστικών και ναζιστικών κινήματων στη σύγχρονη Rock και Heavy Metal σκηνή.

Την επόμενη ώρα και πάλι στην αίθουσα διδασκαλίας με κατευθυνόμενο διάλογο περιγράψαμε το πλαίσιο κάθε υποενότητας και κάθε ομάδα κράτησε τις σημειώσεις της. Σχεδόν όλοι οι μαθητές συμμετείχαν στην ανωτέρω διαδικασία. Κλείσαμε την ώρα δίνοντας ραντεβού για την επόμενη Δευτέρα 18/11/2014 στο εργαστήριο πληροφορικής.

Στο δεύτερο δίωρο (24/11/2014) εργαστήκαμε στην αίθουσα Πληροφορικής. Οι ομάδες αναζήτησαν πληροφορίες για κάθε υποθέμα, αλλά υπήρξε δυστοκία στο χτένισμα των πληροφοριών. Προσπάθησα να τους εξηγήσω πώς ελέγχουμε – *mutatis mutandis* – την αξιοπιστία της πηγής. Συχνά, καταφεύγουν σε αβασάνιστες επιλογές, αρκεί να καταστεί ευκολότερο το έργο τους. Επέμεινα να ελέγχουν αν το κείμενο είναι ενυπόγραφο, αν προέρχεται από κάποιον επιστημονικό φορέα, όπως πανεπιστήμιο ή ερευνητικό ίδρυμα, και αν προέρχεται από κάποια έγκυρη εφημερίδα. Η δυσκολία στο πρώτο δίωρο προήλθε κυρίως από το γεγονός ότι, όταν δημιουργούσαν κλειστές ομάδες στο facebook για κάθε υποθέμα μέσω των οποίων θα αρχειοθετούσαν το υλικό τους, οι περισσότεροι/-ες έμπαιναν στον λογαριασμό τους και παρακολουθούσαν το χρονολόγιο τους κ.ά. Πέρα από τις κλειστές ομάδες στο facebook, σε κάθε μία από τις οποίες τους ζήτησα να προσκαλέσουν και εμένα, τους

έδωσα και το username και password για wiki που είχα ήδη φτιάξει ad hoc. (nazismos.pbworks.com)

Στο τρίτο δίωρο (01/12/2014) η κάθε ομάδα στο εργαστήριο πληροφορικής σάρωσε τις πηγές της (συνήθως 3-5) και άρχισε να διαμορφώνει το PowerPoint. Να σημειωθεί ότι δεν κατέχουν το λογισμικό και έτσι τους έδειξα κάποια βασικά τονίζοντας ότι πρέπει να έχει εποπτικότητα. Επειδή αρχικά έμοιαζε με Word, περιόρισα τον αριθμό των λέξεων (50-60) ανά διαφάνεια. Τέλος, τους ζήτησα να ανεβάσουν την τελική παρουσίαση στην οποία θα εκφράσουν απορίες και σχόλια. Στην πραγματικότητα, η διαδικασία του δίωρου ήταν αρκετά κοπιαστική, τουλάχιστον για μένα, διότι τα παιδιά δεν έχουν εξοικειωθεί στην κουλτούρα της έρευνας (αναζήτηση, διαλογή, επεξεργασία, σύνθεση) και επίσης δεν τους έχουμε διδάξει και εξοικειώσει με την έννοια της εποπτικότητας. Αρκεί κανείς να

παρακολουθήσει τις παρουσιάσεις των ερευνητικών εργασιών στο τέλος κάθε τετραμήνου. Ένα «κατεβατό» πληροφοριών σε κάθε διαφάνεια τις οποίες ο μαθητής απλώς διαβάζει κοιτώντας το «πανί». Αυτό ακριβώς προσπάθησα να προλάβω, χωρίς να με δικαιώνει και πολύ το τελικό προϊόν.

Στον τελευταίο προγραμματισμένο δίωρο (15/12/2014) συγκεντρωθήκαμε στην αίθουσα προβολών του σχολείου (εκεί είναι μόνιμα εγκατεστημένος – καρφωμένος στο ταβάνι – ένα βιντεοπροβολέας και home cinema), όπου έγινε και η παρουσίαση των εργασιών (βλ. Τεκμήρια). Ξεκινήσαμε με αρκετή καθυστέρηση, καθώς η πρώτη ομάδα δεν είχε σημειώσει ότι το επόμενο μας ραντεβού ήταν στην αίθουσα προβολών. Έτσι, η όλη διαδικασία οδήγησε την τελευταία ομάδα σε αδιέξοδο και δεν πρόλαβε να παρουσιάσει την εργασία της σχετική με την μουσική. Οι υπόλοιπες παρουσιάσεις ήταν απλώς ικανοποιητικές. Βασική αδυναμία ήταν ο όγκος των πληροφοριών σε κάθε διαφάνεια. Άλλη μία αδυναμία που συζητήθηκε στο δίωρο αυτό, αλλά και στο επόμενο μονόωρο είναι τα ασαφή όρια ανάμεσα σε κάθε υποενότητα. Συχνά υπήρχαν πολλαπλές τομές ανάμεσα στα υποθέματα.

Στις 22/12/2014 πήρα ακόμη μία ώρα εκτός προγραμματισμού προκειμένου να παρουσιαστεί η ενότητα σχετικά με τη μουσική. Αυτή αποτέλεσε και την πιο άρτια εργασία, καθώς ήταν σαφέστερα τα όρια της, χαρακτηριζόταν από πολυτροπικότητα και η παρουσίασή της ήταν πιο «επαγγελματική».

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«Ναζισμός και Νεοναζιστικά κινήματα στη σύγχρονη Ευρώπη»

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ:

Μέλη:

ΥΠΟ-ΘΕΜΑ:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

1. Να επιλέξετε και να προσδιορίσετε τις θεματικές ενότητες που θα διερευνήσει η ομάδα σας.
2. Να επιλέξετε τις πηγές που θα χρησιμοποιήσετε για τη διερεύνησή σας.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Όπως αναφέρεται και παρακάτω, το σενάριο αυτής της Ερευνητικής Εργασίας μπορεί να τροποποιηθεί ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες του τμήματος ενδιαφέροντος (της ομάδας των μαθητών αλλά και του διδάσκοντα), αρκεί βέβαια να τηρούνται οι βασικοί άξονες υλοποίησης της ερευνητικής εργασίας, όπως έχουν περιγραφεί παραπάνω.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Στο σημείο αυτό απλώς θα συνοψίσω όσα έχουν ήδη αναφερθεί. Αρχικά, τροποποιήθηκε η διάρκεια λόγω της πίεσης από την «Τράπεζα Θεμάτων». Στη συνέχεια διαπίστωσα ότι η όλη προσπάθεια του ΚΕΓ, αλλά και γενικότερα η απόπειρα εισαγωγής «καινών δαιμονίων» στο «κλεινόν άστυ» συναντά πολλά εμπόδια. Η απουσία συνέχειας και διάρκειας αποτελεί τρωτό σημείο και μάλλον υπονομεύει την όλη προσπάθεια. Αδυναμίες (που ίσως οφείλονται στο σενάριο, ίσως στον εκπαιδευτικό, ίσως και κυρίως στο σχολικό habitus) που παρουσιάστηκαν: οι υποενότητες είχαν αρκετές τομές – κοινά σημεία, ο εκπαιδευτικός δεν μπόρεσε να πείσει το σύνολο των παιδιών για την αξία της ερευνητικής εργασίας και εργαλεία όπως το PowerPoint αξιοποιούνται περιστασιακά με αποτέλεσμα να κυριαρχεί η μνήμη της λήθης.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

--